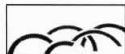

АТАНАС АТАНАСОВСКИ

АТАНАС АТАНАСОВСКИ

НАЦИОНАЛНА ГАЛЕРИЈА НА МАКЕДОНИЈА
NATIONAL GALLERY OF MACEDONIA

Атанас **A t a n a s o s k i**

Atanas **A t a n a s o s k i**

Поткуполни објекти / Subcupola Objects

Амбиентална инсталација / Environmental Installation

Февруари / February
2006

„Уметноста е промислување. Таа е празник на умот што навлегува во природата и го пронаоѓа духот кој ја движи. Таа е радост на интелигенцијата што јасно го гледа во универзумот и одново го создава, збогатувајќи го светот. Уметноста е највозвишената мисија на човекот бидејќи таа е напрегање на умот што се обидува да го разбере светот, но и да ни помогне да го разбереме светот.“

(„Уметност, Разговор со Пол Гсел“, Огист Роден)

Атанас Атанасоски (1961) ѝ припаѓа на генерацијата македонски скулптори кои своето творештво го темелат врз искуствата на сопствената традиција, но, притоа, перманентно истражувајќи и експериментирајќи на полето на скулптурата, односно изнаоѓајќи нови изразни можности кои во голема мерка ќе влијаат врз градењето на неговиот индивидуален ракопис и автентичната ликовна елаборација.

Откривајќи ги и експлоатирајќи ги напластените културни слоеви на тлото на Македонија, тој гради проекти кои реферираат една жива археолошка и етнографска свест.

Неговиот творечки дискурс е дифузно насочен, така што неговите специфични концептуални проекти гравитираат кон воспоставувањето на интеракција помеѓу рустикалните урбани пејзажи и пејзажно-амбиенталните поставки.

Експериментирањето и употребата на различни природни материјали (целулозна каша, суви лисја, гранки, трева, земја-црвеница, плева, памук и друго) ги синхронизира со неговите различно структурирани концепти.

Користењето на овие материјали кај овој автор го антиципира и еколошкото третирање во некои негови поединечни инсталации и проекти. Таков е примерот на неговиот концепт за заштита на шумите (со користењето на целулозна каша која ја моделира врз цилиндрични форми, а подоцна врз стеблата на живи дрвја, тој го акцентира спојот помеѓу природната и преработената целулоза).

Во некои историски археолошки локалитети Атанасоски минимално интервенира и ги надградува со ефектите на современата технологија, при што воспоставува релација помеѓу времињата и цивилизациите. Во овој контекст е изведената инсталација Ре(мапирања), 1996, на Марковите кули во Прилеп каде што карпите од магичниот прилепски планински венец беа уметнички обликувани со помош на светлината, доловувајќи амбиент на визуелна сензација.

Неговите амбиентални инсталации градени од земја и плева тесно се поврзани со еколошката стратегија и, исто така, се манифестираат и во неговите, ако може да се рече, ритуални и рустикално обработени био-урбани живеалишта, комплекси кои ги сместува или во урбани или во пејзажни пространства. Ваквиот концепт Атанасоски го применува градејќи ги амбиенталните инсталации (Амбиентална инсталација, 1996; Оаза сива, 1997; Сидови, 1998).

Амбиенталната инсталација насловена „Поткуполни објекти“ е најновиот проект на Атанасоски. Тој го избра Чифте амам (културно историски споменик од втората половина на 15. век) како најсоодветен простор за реализација на својата концепциска размисла. Имено, амамот со својата специфична архитектонска градба и богата декоративна пластика претставуваше посебен провокативен и инспиративен предизвик за него. Суштината на неговиот концепт лежи во намерата естетски да се обликува и артикулира просторот на амамот, притоа, водејќи сметка ништо да не се одземе од убавината на богатиот ентериер на релјефно предадена декорација на истиот.

Инсталацијата ја сочинуваат дванаесет објекти, различни по големина и форма, моделирани од целулозна каша, памук и лискун, поставени во поткуполниот простор, халветите и сидовите на амамот.

Таинственоста на творечката лабораторија на Атанасоски се состои во поврзувањето на природното со уметничкото. За таа цел тој ги користи трошливите и нетрајни материјали од природата, во конкретниот случај отпаден памук, целулозна каша и лискун, кои што, како контрапункт на едноставното, богато ги орнаментира со форми преземени од поткуполната декорација (сталактитни и ромбоидни форми). Памукот и целулозната каша најдобро се вклопуваат и соодветствуваат на неговиот скулпторски сензибилитет, а воедно му овозможуваат тактилно да го контролира процесот на создавањето на делото. Употребата, пак, на лискунот (минерал) е во функција на создавање визуелни ефекти, при што, тој, со својот дискретен сјај, благо ја орнаментира скулптурата. Користењето на зелената боја има за цел да создаде позитивен контрапункт на снежната белина на памукот, како и да предизвика оптичка илузија. Ваквиот третман произлегува од претставата на авторот за раскошот и богатството на империјата (Османлиското Царство) од кој период датира Чифте амамот.

Објектите, поставени под куполите на амамот, создаваат сопствен амбиентален простор во кој се остварува дијалогот со средновековната градба, но воедно и комуникација со духовното, комуникација меѓу мислата и чувството, меѓу свесното и несвесното, индивидуалното и колективното, меѓу творечкото и рецептивното. Како еден од суштествените елементи во конципирањето на проектот е и спојот меѓу двете примарни форми: кругот (куполата), како симбол на психата и, квадратот или правоаголникот (основата на архитектурата на амамот), како симбол на приземната материја, на телото и на реалноста.

Кругот ја изразува комплексноста на психата во сите нејзини аспекти, вклучувајќи го и односот меѓу човекот и природата. „Без оглед на тоа дали симболот круг се јавува во примитивните обожувања на сонцето или во модерната религија, во митовите или соништата, во мандалите што ги цртаат тибетантските калуѓери, во плановите на градовите или во сферичните концепти на раните астрономи, тој секогаш покажува на еден витален аспект на животот - неговата крајна целосност.“¹

Атанасоски и со овој проект потврдува дека станува збор за автор, препознатлив по конзистентниот ликовен израз и впечатливата едноставност, автор кој творечката енергија и ликовната замисла ги контролира со аналитички дух и доследна истрајност.

Менка Карапашовска

¹ Карл Г. Јунг, „Човекот и неговите симболи“; Аниела Јафе, „Симболизмот во визуелните уметности“, ЗУМПРЕС, Скопје, 1998, стр. 234.

„Art is contemplation. It is the delight of the mind that penetrates nature and divines the spirit by which nature itself is animated. It is the joy of intelligence that sees clearly into the universe and creates the universe anew by endowing it with consciousness. Art is the most sublime mission of man since it is the exertion of the mind trying to understand the world and to make the world to be understood.“

(Art, Conversations with Paul Gsell, Auguste Rodin)

Atanas Atanasoski (1961) belongs to a generation of Macedonian sculptors whose work is based on experience derived not only from tradition but also on constant experimentation and exploration in the field of sculpture. The new areas of expression he comes across during this process have greatly influenced the creation of his individual style and authentic artistic idiom.

Uncovering and using the accumulated cultural layers of Macedonia, he develops projects that reflect a vivid archaeological ethnographic consciousness. His creative discourse is diffuse in that his distinctive conceptual projects gravitate towards establishing an interaction between rustic/urban scenes and landscape/environmental settings.

He combines experimentation and the use of various natural materials (cellulose pulp, dry leaves, branches, grass, red soil, chaff, cotton, etc.) in differently structured concepts.

The artist's exploitation of these materials also anticipates the ecological treatment of some of his individual installations and projects. Such is the case with his concept for forest protection (the use of cellulose pulp, which he moulds in cylindrical forms; using trunks of actual living trees, he later draws the viewer's attention to the combination of natural and processed cellulose).

Atanasoski makes some minimal forays into specific historical and archaeological sites, adding the effects of modern technology and establishing a correlation between different ages and civilizations. It is in this context that he created his installation entitled *Re(mapping)*, 1996, at King Mark's Citadel in Prilep: using light, he artistically transformed the rocks of the magical hill near this town, turning them into an environment full of unique visual sensations.

The artist's environmental installations made from earth and chaff are closely connected with an ecological "strategy", which is also manifest in his, as it were, ritual and rustically-treated bio-urban dwellings. Atanasoski has made use of this concept to build several such installations (*Environmental Installation*, 1996; *Grey Oasis*, 1997; *Walls*, 1998).

The environmental installation known as *Subcupola Objects* is Atanasoski's most recent project. He has chosen Çifte Amam (an historical Turkish bath from the second half of the 15th century, now a gallery) as the most appropriate place for the realization of his concept and project. Obviously, the bath, with its unique architecture, structure and opulent decorative sculpture, was a particularly provocative and inspirational challenge for the artist. The essence of his concept lies in his intent to shape and articulate the space of the Turkish bath in an aesthetic way, without interfering with the beauty of the rich decorative relief of its interior.

The installation consists of twelve objects of different shapes and sizes, made of cellulose pulp, cotton and mica, arranged under the cupolas of the Turkish bath, in its *halvets* and walls.

The sense of mystery attached to Atanasoski's creative laboratory seems to be created by the combination of the natural and the artistic. To achieve this he uses delicate and impermanent materials found in nature: in this case, waste cotton, cellulose pulp and mica, and in contrast to the simplicity of these materials, he richly ornaments them using forms taken from the bath's subcupola decoration (stalactitic and rhomboid shapes). Cotton and cellulose pulp fit each other best and best suit his sculptural sensibilities, also making it possible for him to control the creative work process in a tactile way. On the other hand, the use of mica (a mineral) serves to create visual effects: with its soft glow, it discreetly embellishes the sculpture. The use of the colour green aims to create a positive contrast to the cotton's snow-whiteness, and also to generate an optical illusion. This approach results from the image the artist has in his mind of the luxury and wealth of the Ottoman Empire during the period in which Čifte Amam was built.

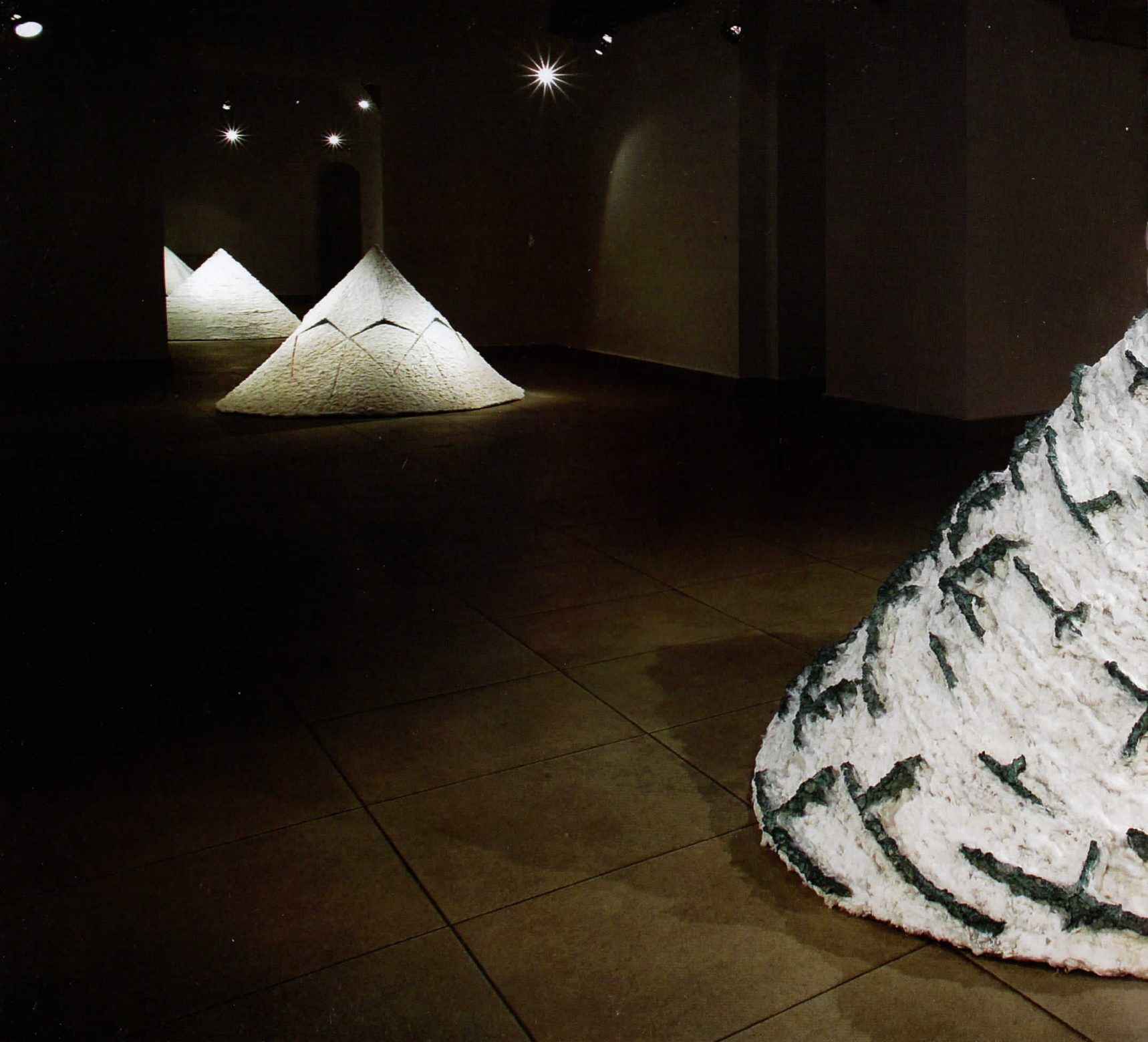
The objects, set under the bath's cupolas, create an environment of their own in which a dialogue with the mediaeval building takes place. There is a communication developing with the spiritual as well: a communication between thought and feeling, between the conscious and unconscious, between the individual and the collective, between the creative and the receptive. One of the essential elements of the project's conception is the union between two primary shapes: the circle (cupola) as a symbol of the psyche, and the square or rectangle (the architectural form of the building) as a symbol of earthly matter, the body and reality.

The circle expresses the complexity of the psyche in all its aspects, including the relationship between Man and Nature. "Regardless of whether the symbol of the circle appears in the primitive worship of the sun or in modern religion, in myths or dreams, in the mandalas drawn by Tibetan monks, in city plans or in the spherical concepts of early astronomers, it always points to a vital aspect of life — its ultimate totality."¹

With this project, Atanasoski has once again confirmed that he is an artist with a consistent artistic expression and an impressive straightforwardness, an artist who knows how to control his creative power and artistic concepts by applying his analytical spirit and dogged determination.

Menka Karapašovska

¹ Karl G. Jung, "Čovekot i negovite simboli" (Carl G. Jung, "Man and His Symbols"); Aniela Jafe, "Simbolizmot vo vizuelnite umetnosti" (Aniela Jaffe, "Symbolism in the Visual Arts"), Zumpres, Skopje, 1998, p. 234.

Атанас Атанасоски

Роден е во Прилеп 1961 г. Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје (отсек скулптура) во класата на проф. Стефан Маневски 1987 г. Завршил постдипломски студии на Факултетот за ликовни уметности во Будимпешта, Унгарија, 1995 г. Член е на Асоцијацијата „Студио на млади ликовни уметници во Будимпешта“ од 1990 г. Член е на ДЛУМ од 1987 г. Работи како асистент истражувач во Институтот за старословенска култура во Прилеп.

Адреса: ул. „Гоце Делчев“ 87а-10, 7500 Прилеп, Р. Македонија

Самостојни изложби и проекти:

- 1988 - Прилеп, Галерија на Домот на културата Марко Цепенков
- 1994 - Будимпешта, Унгарија, Галерија на Факултетот за ликовни уметности во Будимпешта
 - Прилеп, инсталација во Институтот за старословенска култура
- 1995 - Прилеп, инсталација во Институтот за старословенска култура
 - Пиран, Словенија, заеднички проект со Јанез Ленаси (Словенија)
 - Скопје, инсталација во Изложбениот салон на ДЛУМ
- 1996 - Линдабрун, Австрија, заеднички проект со Јун Охара (Јапонија)
 - Прилеп, (Ре)мапирања, светлосни инсталации, Маркови кули
- 1998 - Скопје, Музеј на современата уметност, амбиентална инсталација „Сидови“
 - Битола, Уметничка галерија - Битола, амбиентална инсталација „Влегување во Јени џамија“
- 2006 - Скопје, Национална галерија на Македонија, Чифте амам, амбиентална инсталација „Поткуполни објекти“

Групни изложби:

- 1992, 1993, 1994
 - Будимпешта, Унгарија, Годишни изложби на Асоцијацијата „Студио на млади ликовни уметници“ во Будимпешта
- 1995 - Мурска Собота, Словенија, XII Меѓународно биенале на ситна пластика, Галерија Мурска Собота
 - Пиран, Словенија, Меѓународна манифестација Extempore, Обалне галерије
- 1996 - Скопје, Чифте амам 2, Чифте амам
- 1997 - Скопје, Чифте амам 3, Чифте амам
- 1998 - Скопје, Зимски салон, Уметничка галерија

Награди:

- 1995 - Пиран, Словенија, Голема откупна награда на Меѓународната манифестација „Extempore“, Обалне галерије
- 1998 - Скопје, ДЛУМ, Награда за скулптура „Јордан Грабул“ на Зимскиот салон на ДЛУМ

Atanas Atanasoski

Born in 1961 in Prilep, Macedonia. Graduated in 1987 from the Skopje Faculty of Fine Art (Sculpture) in the class of Prof. Stefan Manevski. Completed his M.A. at the Faculty of Fine Art in Budapest, Hungary, in 1995. A member of the Association of Artists of Macedonia (DLUM) since 1987. A member of the Studio of Young Artists in Budapest since 1990. Works as an assistant researcher in the Institute of Old Slavonic Culture in Prilep.

Address: Goce Delčev 87a-10, 4800 Prilep, R. of Macedonia

Solo Exhibitions and Projects:

- 1988 - Prilep, Gallery of the Marko Cepenkov Cultural Centre
- 1994 - Budapest, Hungary, Gallery of the Faculty of Fine Art
 - Prilep, installation in the Institute of Old Slavonic Culture
- 1995 - Prilep, installation in the Institute of Old Slavonic Culture
 - Piran, Slovenia, joint project with Janez Lenasi (Slovenia)
 - Skopje, installation in DLUM's Exhibition Salon
- 1996 - Lindabrunn, Austria, joint project with Jun Ohara (Japan)
 - Prilep, Re(mapping), light installations, King Mark's Citadel
- 1998 - Skopje, Museum of Contemporary Art, Walls, environmental installation
 - Bitola, Bitola Art Gallery, Entering Yeni Mosque, environmental installation
- 2006 - Skopje, National Gallery of Macedonia, Čifte Amam, Subcupola Objects, environmental installation

Group Exhibitions:

- 1992, 1993, 1994 - Budapest, Hungary, annual exhibitions of the Studio of Young Artists in Budapest Association
- 1995 - Murska Sobota, Slovenia, 12th International Biennial of Small Sculpture, Murska Sobota Gallery
 - Piran, Slovenia, Extempore International Event, Obalne Galerije
- 1996 - Skopje, Čifte Amam 2, Čifte Amam
- 1997 - Skopje, Čifte Amam 3, Čifte Amam
- 1998 - Skopje, Winter Salon, Art Gallery

Awards:

- 1995 - Piran, Slovenia, Grand Purchase Award of the Extempore International Event, Obalne Galerije
- 1998 - Skopje, DLUM, Jordan Grabul Award for Sculpture, DLUM Winter Salon

Издавач: Национална галерија на Македонија, Скопје
Крушевска 1а, 1000 Скопје
Тел. ++ 389 02 31 33 102
++ 389 02 31 09 566
Факс. ++ 389 02 31 26 856
www.mng.com.mk; e-mail: artgall@mol.com.mk;
Чифте амам
Февруари 2006

За издавачот: Златко Теодосиевски, директор
Предговор: Менка Карапашовска
Организатор на изложбата: Менка Карапашовска
Соработник: Маја Неделкоска Брзанова
Превод на англиски: Филип Корџенски
Фотографии: Роберт Јанкулоски
Ликовно обликување: Борис Шемов
Коректура: Михаил Лопарски
Печат: Скенпоинт
Тираж: 500

Изложбата е финансирана од Министерството за култура на
Република Македонија
Авторски права: © Национална галерија на Македонија

Published by: National Gallery of Macedonia, Skopje
Kruševska 1a, 1000 Skopje, R. Makedonija
Tel: ++ 389 (0)2 31 33 102
++ 389 02 31 09 566
Fax: ++ 389 (0)2 31 26 856
www.mng.com.mk; e-mail: artgall@mol.com.mk
Čifte Amam
February 2006

Editor in chief: Zlatko Teodosievski, director
Preface: Menka Karapašovska
Curator: Menka Karapašovska
Associate: Maja Nedelkoska Brzanova
Translated into English: Filip Korženski
Photographs: Robert Jankuloski
Design and layout: Boris Šemov
Corrections: Mihail Loparski
Printed by Skenpoint
500 copies

The exhibition is financed by the Ministry of Culture of the
Republic of Macedonia
Copyright © National Gallery of Macedonia

ISBN 9989 - 694 - 68 - 0

